

PRÓBA UZYSKANIA W OWCZARNIACH TOWAROWYCH
RYTMICZNEJ PRZEZ CAŁY ROK PODAŻY JAGNIĄT DO TUCZU
PRZY ZASTOSOWANIU 3 STANÓWEK W OKRESIE 2 LAT

Kazimierz Korman

Instytut Zootechniki, Pracownia Techniki Chowu
i Żywienia Owiec, ZZD Kołuda Wielka

WSTĘP

Przemysłowa technologia produkcji młodej baraniny wymaga równomiernej w ciągu roku podaży jagniąt do tuczu [5]. Celem podjętych badań było uzyskanie rytmicznej produkcji jagniąt merynosa polskiego metodą intensywnego użytkowania rozplodowego maciorek (3 stanówki w okresie 2 lat).

MATERIAŁ I METODA

Badania przeprowadzono w latach 1978-1980 w 4 stadach towarowych PPGR (A, B, C i D) owiec rasy merynos polski. Poziom produkcji i zaplecze organizacyjno-żywniowe stad ocenić można jako przeciętne, w niektórych okresach nawet niezadowalające. Założono przeprowadzenie w każdym stadzie 3 stanówek w okresie 2 lat (każda przez okres 6 tygodni) według następującego harmonogramu:

miesiące (początek stanówki pierwszego dnia
pierwszego miesiąca)

I-II III-IV V-VI VI-VII IX-X XI-XII

stado organizujące stanówkę

1978 r.	A	B	C	D	A	B
1979 r.	C	D	A	B	C	D

Założono, że jagnięta do tuozu z każdej kotelni będą sprzedawane w 2 terminach po 50% zwierząt: w pierwszym terminie - jagnięta lepiej rozwinięte, zazwyczaj urodzone w pierwszej połowie wykotów, w drugim - pozostałe na 8,5-9,5 miesiąca od zakładanego terminu rozpoczęcia stanówki (jagnięta w wieku 3-3,5 miesiąca).

Stada A, B i D utworzone zostały w 80%, a C w 30% z owiec dorosłych oraz odpowiednio 20 i 70% z młodych, 15-18-miesięcznych jarek. W każdym ze stad stanówki przeprowadzano metodą haremowo-grupową, zgodnie z zalecaną w tym systemie technologią [1].

Przed rozpoczęciem obserwacji w stadach przeprowadzono stanówki tradycyjnie raz w roku, od maja do lipca.

WYNIKI

W realizacji założonych terminów rozpoczęcia i zakończenia stanówek wystąpiły w kilku okresach przesunięcia [tab.]. Były one spowodowane - jak się wydaje - brakiem dostatecznego przygotowania organizacyjnego do realizacji nowej technologii, które według innych badań [6] można osiągnąć co najmniej po 2 latach.

Różnice w płodności i plenności w poszczególnych terminach w stadach A, B i D nie były istotne; płodność wahała się od 70,8 do 86,6%, plenność od 105,6 do 130,6%. W stadzie C różnice między płodnością w kolejnych terminach stanówek były znaczne: najniższą płodność stwierdzono w pierwszym terminie (V-VI) - 38,9%, nieco lepszą w drugim (I-II) - 61,3% i najwyższą w terminie jesiennym (IX-X) - 95,9%. Plenność w tym stadzie wahała się w mniejszym stopniu: od 105,9 do 122,8%. Niska płodność w stadzie C w pierwszych 2 terminach wynika prawdopodobnie z dużego udziału młodych, pierwszy raz krytych jarek i to w terminach, które nie są uważane za optymalne, zwłaszcza do krycia wczesnego. Porównanie wyników ze stanówek w obu latach (tylko w terminie V-VI z jednej stanówki stada A) wykazało, że najlepszą płodność i odchów jagniąt uzyskano w stanówce wrzesniowo-październikowej, a niską w stanówkach styczniowo-lutowych.

Braki organizacyjne i paszowe (oprócz innych podanych wyżej i występujących w stadzie C) były istotną przyczyną niższej produkcji jagniąt do tuczu od 1 matki z poszczególnych stanówek i w przeliczeniu na rok (1,093-1,378), w porównaniu z wynikami uzyskanymi w badaniach nad produktywnością owiec użytkowanych w systemie 3 stanówek w okresie 2 lat w ZZD Kołuda Wielka [3, 4]. Produkcja jagniąt była jednak wyższa niż w stadach towarowych przy kryciu owiec raz w roku [2]. W przeprowadzonych badaniach stwierdzono, że można uzyskać przez cały rok, w każdym terminie i w przeciętnych warunkach, zadowalające wyniki rozrodu merynosów polskich, a tym samym i produkcji jagniąt do tuczu.

Opóźnienie rozpoczęcia stanówek było istotną przyczyną dosyć dużego zróżnicowania wieku i masy ciała jagniąt w czasie zakła-

Wyniki stosowanego harmonogramu produkcji jagniąt do tuozu
Results of the used schedule of lamb production for fattening

Stado Herd	Liczba matek w stanówce Number of ewes in matting	Terminy stanówek Terms of matings	Płodność %		Jagnięta martwo uro- dzone i pa- die, % Stillborn lambs and mortality,	Liczba jagniąt do tuozu od 1 matki Number of lambs for fattening per 1 ewe	Zakładany termin sprzedaży jagniąt Mated time of lambs sale		Wiek jagniąt w terminie sprzedaży, dni Lambs age in sale time, days		Masa ciała jag- niąt w terminie sprzedaży, kg Lambs body weight in sale time, kg	
			Fer- tility, %	Proli- ficacy %			I	II	I	II	I	II
A	851	11 I -26 II 1978	82,3	130,6	5,0	1,020	15 IX	15 X	82	82	19,6	14,5
B	395	5 IV -30 IV 1978	79,5	110,8	17,5	0,787	15 XI	15 XII	87	91	24,6	26,4
C	1150	1 V - 20 VI 1978	38,9	119,1	7,1	0,431	15 I	15 II	87	101	16,7	18,5
D	599	22 V - 1 VI 1978	86,6	117,3	21,5	0,800	15 III	15 IV	102	104	22,9	20,6
		1 VII - 15 VIII 1978										
A	840	20 IX -10 XI 1978	82,1	123,5	7,3	0,940	15 V	15 VI	71	82	13,8	14,5
B	416	1 XI - 20 XII 1978	78,1	112,9	21,8	0,690	15 VII	15 VIII	83	112	21,5	22,9
C	1060	9 I - 26 VI 1979	61,3	122,8	7,5	0,691	15 IX	15 X	81	96	19,5	19,2
D	562	1 III - 15 III 1979										
		15 IV -15 V 1979	78,8	105,6	16,0	0,699	15 XI	15 XII	59	75	12,5	12,8
A	730	5 V -20 VI 1979	82,2	108,3	10,8	0,795	15 I	15 II	92	107	18,6	20,7
B	415	1 VII -25 VIII 1979	70,8	118,7	15,8	0,708	15 III	15 IV	80	103	24,5	21,7
C	1230	15 IX -30 X 1979	95,9	105,9	8,3	0,932	15 V	15 VI	75	91	18,8	19,6
D	568	15 XII -10 II 1980	86,6	112,4	10,3	0,873	15 VII	15 VIII	50	59	14,5	15,2

danych terminów sprzedaży do tuczarni. Spowodowało to zmniejszenie przydatności jagniąt do przemysłowego tuczu (konieczność zmian w poziomie i rodzaju żywienia, wydłużenie cyklu produkcyjnego w tuczarni) i jednocześnie uwidoczniło duże znaczenie ścisłego przestrzegania założeń technologicznych w owczarniach kooperujących z tuczarnią. W przeprowadzonych badaniach nie obserwowano dużych różnic między masą ciała jagniąt w obu terminach sprzedaży jagniąt z jednej kotelni.

WNIOSEK

Stosując w każdym z 4 stad owiec rasy merynos polski system 3 stanówek w okresie 2 lat (8-miesięczny cykl produkcyjny) i odpowiedni ich harmonogram oraz sprzedając jagnięta z każdej kotelni w 2 terminach, można uzyskać sukcesywną (co miesiąc) przez cały rok podaż jagniąt do tuczu.

LITERATURA

1. Korman K.: Zwiększenie częstotliwości wykotów u owiec. Nowoczesne technologie produkcji młodej baraniny. Wyd. wł. IZ, 1976, 379, 59-76.
2. Korman K.: Obserwacje nad produkcyjnością owiec w stadach towarowych przy stosowaniu 3 stanówek w ciągu 2 lat. [W:] Materiały na XLIV Zjazd Naukowy PTZ, Warszawa 1979.
3. Korman K., Musiał A., Osikowski M.: Zesz. Probl. Post. Nauk Rol., 1985, 303, (91-98).
4. Korman K., Osikowski M.: Zesz. Probl. Post. Nauk Rol., 1985, 303, (101-108).
5. Osikowski M.: Przemysłowa technologia produkcji młodego zywca baraniego. [W:] Materiały na XLI Zjazd Naukowy PTZ, Bydgoszcz 1974.

6. Tetzlaff W.: Erfahrungen bei der Entwicklung kooperativer Beziehungen für eine kontinuierliche Lämmermast. [W:] Erfahrungen und Erkenntnisse der Mast Lämmerzeugung beim Übergang zur industriemässigen Schafproduktion. Lipsk 1976.

K. Korman

THE ATTEMPT TO OBTAIN IN COMMERCIAL SHEEP FARMS,
ALL THE YEAR ROUND RHYTHMIC SUPPLY OF LAMBS FOR FATTENING
BY APPLICATION OF 3 MATINGS DURING 2-YEAR PERIOD

S u m m a r y

In 4 herds numbered on an average 733 Polish Merino ewes belonging to State Farms the matings were carried out during 2 years according to the layed down sequence: each 2nd month and each 8th month in respective herd (3 matings during 2 years).

From 1 mated ewe obtained on an average 0.78 (with fluctuations from 0.431 up to 1.020) and by calculation for 1 year from 1.09 up to 1.38 lambs for fattening. The obtained results indicate on the possibility to obtain the successive supply of lambs to fattening enterprises (about every month by lambs sale from each mating of sheeps in 2 terms) by application of investigated mating system and timetable in herds of Polish Merino breed.

К. Корман

ПОПЫТКА ОБЕСПЕЧЕНИЯ В ТОВАРНЫХ ОВЧАРНЯХ РИТМИЧНОГО НА
ПРОТЯЖЕНИИ ГОДА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЯГНЯТ ДЛЯ ОТКОРМОЧНЫХ ФЕРМ ПРИ
ПРИМЕНЕНИИ 3 СПАРИВАНИЙ НА ПРОТЯЖЕНИИ 2 ЛЕТ

Р е з ю м е

В четырех стадах госхозов, насчитывающих в среднем по 733 овцематки польской меринесовой породы, в течение 2 лет проводились спаривания в установленной очередности раз на 2 месяца, а в каждом стаде раз на 8 месяцев (3 спаривания в течение 2 лет). От одной овцематки участвующей в спаривании было получено в среднем 0,78 (с колебанием от 0,431 до 1,020), а в пересчете на 1 год - от 1,09 до 1,38 ягненка для откорма. Полученные результаты указывают на возможность обеспечения очередного - раз на примерно 1 месяц (при продаже ягнят на откорм для каждого окота в 2 срока) предложения ягнят для откормочных ферм при использовании исследуемой системы и графика спариваний в стадах польского меринеса.